

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Ordinis Sacramento Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXIII. Argumentum. Quæstiones octo curiosæ, sed scitu necessariæ, concernentes Materiam, & formam Ordinis Presbyteratus, proponuntur, examinantur, & resolvuntur in præsentī Decisione. Deinde ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94570)

Patenæ cum pane ex Ecclesia legitimo decreto ; siquidem ut demonstratum est d. Decis. VII. supra n. 27. & 28. Theologi omnes, & Canonistæ docent, Ecclesiam posse materiam ac formam 58 Sacramenti Ordinis immutare ex concessione Christi, qui utramque instituit non in individuo, sed tantum in genere ; videlicet, ut materia esset in re sensibili cum forma Verborum apta ad significandam virtutem, potestatem, & ministerium Ordinis conferendi. Hinc fit, ut Græci conferant Ordines sola impositione manuum cum Verbis habentibus significationem ejusdem ministerii, & officii, quæ Verba formalia Ecclesia ipsa Orientalis non semel mutavit, ut ex Const. Apostolicis S. Clementis, & eorum Euchologiis. Hoc idem fecit Ecclesia Latina ad majorem expressionem potestatis in Ordinibus, tam minoribus, quàm majoribus collatæ, addendo traditionem Instrumentorum, quæ in promovendis Presbyteris sunt Calix cum vino, & Patena cum pane. Hanc doctrinam, & distinctionem gratam, & ratam esse ait Morinus d. par. 3. de Sacram. Ord. Exercit. 1. cap. 1. num. 14. non solum Canonistis, & Theologis Italis antiquis, & modernis ibi, & in lib. 8. de Sacram. Pœnitentie cap. 17. per eum relatis, & à nobis d. Decis. VII. num. 28. recensitis, sed etiam Scholasticis in tota Gallia celeberrimis ; inter quos 59 connumerat Nicolaum Lambertum Virum Clarissimum, qui plurimos annos Theologiam Regiis stipendiis magna cum fama, & hominum concursu Parisiis publicè docuit ; nec non Philippum Gamacchæum, quem appellat, alterum, dum viveret, Sorbonæ lumen ; atque Franciscum Hallerium doctissimum hominem, qui De Mater. & Form. Ordinat. art. 1. cap. 2. §. 21. sect. 57. ita habet : Negandum est Materias Sacramentorum Pœnitentiæ, Ordinis, ac Matrimonii ab Ecclesia variatas esse in earatione formali, secundum quas à Christo instituta sunt Sacramentorum materia. Negandum in diversis Ecclesiis eas secundum illam rationem esse diversas ; quamvis materialiter, ut ita dicam, & ut res quedam in se sunt, nec per respectum ad Sacramentum, cujus sunt Materie considerentur, & variata fuerint, & in diversis Ecclesiis diversa sint. Alio ritu Græci, alio Latini ordinant : alio à nobis ritu hoc tempore, alio primis Ecclesiæ sæculis Ordinationes peractæ sunt, manente semper eadem materia, ut est signum spiritualis potestatis tradita, quamvis diversa sit, prout diversæ res ad hanc potestatem significandam assumptæ sunt.

Galli hi eximii Didiscale omnem ab intellectu 60 Morini abstulerunt difficultatem circa varietatem materiæ, ac formæ in Sacramento Ordinis, & præcipuè in inaugurandis Presbyteris ; quapropter ipsemet in d. part. 3. de Sacram. Ord. Exercit. 1. cap. 1. num. 19. sic confitetur : Admissa hac distinctione, nulla superest amplius difficultas, nec in varietate, quæ conspicitur inter Latinos, & Græcos comparanti utriusque gentis Ordinationes : nec in varietate, quæ conspicitur inter Latinos solos comparanti antiquos eorum Rituales cum recentio-

ribus. Semper enim erit in promptu, & usquequaque recurret ad unamquamque innovationem, vel factam, vel faciendam, Christum materias, & formas quorundam Sacramentorum in genere tantum instituisse, & universaliter decrevisse, sensibile quoddam pro materia esse ab Ecclesia assignandum, quod ex usu gentis potestatem significaret, quam tradit per illius sensibilis applicationem. Hoc autem, vel illud sensibile in individuo Ecclesiam illis sæculis secundum potestatem à Christo acceptam assignasse pro materia : istis verò sæculis, atque etiam nunc ; aliud sensibile, si vè aliam materiam optimis de causis substituisse ; vel declarando priorem esse tantum nunc accidentalem, posteriorem autem substantialem ; vel priorem, & antiquam prorsus abrogando.

Hucusque Morini Verba, quibus concedit, legitimas esse duas materias, ac formas partiales, & ambas substantiales in ordinatione Sacerdotum ; traditionem scilicet Calicis cum vino, & Patenæ cum pane, dicente Episcopo : Accipe potestatem offerendi Sacrificii &c. & Manus impositionem Episcopo pariter proferente ; Accipe Spiritum Sanctum, cui remiseris peccata &c. & per consequens per illa verba Morinus abrenunciat suæ præcedenti periculosa doctrinæ, quod sola materia essentialis Ordinis Presbyteratus esset Manuum impositio ; & hæc non illa ultima, quam facit Episcopus dicens : Accipe Spiritum Sanctum &c. sed illa prior, quam faciunt una cum Episcopo alii Presbyteri assistentes, eam accidentalem recognoſcendo.

DECISIO XXXIII.

ARGUMENTUM.

Quæstiones octo curiosæ, sed scitu necessariæ, concernentes Materiam, & formam Ordinis Presbyteratus, proponuntur, examinantur, & resolvuntur in præſenti Decisione. Deinde ostenditur, quid possit, & debeat facere Semipresbyter, idest ille, qui post contactum Calicis, & Patenæ in sua Sacerdotali Ordinatione, discessit ab Ecclesia ob nimios dolores corporis, non recepta Manus Episcopi impositione cum verbis, Accipe Spiritum Sanctum &c.

SUMMARIUM.

- 1 An Calix, & Patena tangendi in ordinatione Presbyteri debeant esse consecrati ?
- 2 Calix vacuus, & Patena sine hostia an sit materia sufficiens Ordinis Presbyteratus ?
- 3 Patena cum hostia, & Calix vacuus : seu Calix cum vino, & Patena sine hostia an sint materia ejusdem Ordinis Presbyteratus ? & n. 6.
- 4 Missa an celebrari possint cum sola specie Panis ?

- 5 *Norvegis an fuerit concessum celebrare Missam sine Vino?*
- 6 *Ceremoniarum Magistri diligentia in Ordinationibus Sacris.*
- 7 *Ordinatus Presbyter tactu unius speciei panis, vel vini tantum, an sit suspensus, & Irregularis?*
- 8 *Potestas consecrandi Panem an per concomitantiam contineat potestatem consecrandi Vinum?*
- 9 *Fabulosa est dispensatio celebrandi Missam sine Vino.*
- 10 *Tangere solummodo Calicem, vel solam Patenam an sufficiat ordinando Presbytero?*
- 11 *Polluta Ecclesia polluitur etiam Cameterium ei contiguum.*
- 12 *Ordinandi Presbyteri qua methodo tangent simul Calicem, & Patenam.*
- 13 *Tactus Calicis, & Patenæ an debeat esse Physicus, vel Moralis?*
- 14 *Hostia stans in Patena an sit tangenda ab ordinando Presbytero?*
- 15 *Calix, & Patena an ab ipso Episcopo sint tradendi Ordinando?*
- 16 *Qui per alium facit, per seipsum facere videtur.*
- 17 *Materia Sacramenti est applicanda à formam proferente.*
- 18 *Sagienfis Civitas ubi sit?*
- 19 *Tactus Calicis, & Patenæ an sufficiat factus ante, vel post prolationem Formæ.*
- 20 *Simultas mathematica Materie, & Formæ non requiritur in Sacramentis, sed moralis.*
- 21 *Offerri, pro offerre, an vitiet formam Ordinis Presbyteratus?*
- 22 *Forma hæc ab alio prolata vitiat Ordinationem.*
- 23 *Ordinandus Sacerdos, si post tactum Calicis, ac Patenæ, ob dolores corporis discedat ab Ecclesia, an possit celebrare Missam?*

DUæ sunt itaque Materie, ac Formæ partiales Ordinis Presbyteratus in Ecclesia Latina; traditio scilicet Calicis cum vino, ac Patenæ cum pane sub propria forma verborum; nec non impositio manus, quam in fine Ordinationis facit Episcopus cum illis formalibus verbis: *Accipe Spiritum Sanctum &c.* Circa primam materiam Scholastici promovent octo quæstiones; quas ne studiosi nostri ignorent, vel alibi cogantur inquirere, hic sunt breviter proponendæ, ac examinandæ.

Prima Quæstio est, An Calix cum Patena, quem Episcopus tangendum porrigit initiando Presbyteratu, debeat esse una cum ipsa Patena consecratus? & an Ordinatio sit irrita, si fuerit absque consecratione? Duæ sunt opiniones: Una Castropalai tom. 4. tract. 27. punct. 5. num. 5. & aliorum ibi citatorum docentium: De necessitate Sacramenti, Calicem, & Patenam consecratam esse debere, quia seclusa consecratione,

Doct. Clericali Tom. II. Lib. V.

non sunt vasa sacrificii, neque ad sacrificium deputata. Ergo eorum traditio, & contactus ad sacrificium referri non potest, neque significare tantum ea vasa, eo contactu in sacrificii obsequium deputari. Quare, esto nullibi caveatur, prædicta Vasa consecrata esse debere, id ex natura rei sequitur ob significationem, quam habere debet materia Ordinationis. Nec obstat, quod validè consecratur Corpus, & Sanguis Christi etiam in Patena, & Calice non consecratis; quia Eucharistiæ confectio pendet solum ex materia Panis, & Vini; at Ordinatio Presbyteri pendet ex significatione Sacrificii, quod in solis sacratis Vasis perficitur. Præterquamquod, si Calix, & Patena non sacrati sufficerent ad inaugurandum Presbyterum, sequeretur eundem ordinari posse per traditionem cujuscunque vasculi terrei, vel lignei, nam in similibus vasis si conficeretur Eucharistia validè fieret consecratio. Ita Castropalaus ubi supra, necnon Diana part. 10. tract. 15. resol. 20. §. 9. reportata à Coordinante ejus opera in Coordinato tom. 3. tract. 5. resol. 7. Cui adhæret Quartus in Rubric. Missal. part. 3. tit. 1. sect. 2. dub. 4. concludens, quod sic ordinatus non est tutus in praxi, sed iterum sub conditione ordinari debet, ut etiam sentit Diana ubi supra §. 10.

Contrarium tamen sentit Bissus in Hierurgia Verb. Materia Sacramentorum num. 107. §. 48. ubi ita: *Queritur, Utrum Calix, & Patena debeant esse de necessitate consecrata?* Respondeo, probabilissimam esse sententiam negativam, saltem loquendo de necessitate Sacramenti, quia in iis non consecratis potest validè confici Eucharistia. Ergo etiam per traditionem illorum Vasorum non consecratorum poterit dari potestas ad consecrandum. Hæc opinio videtur amplectenda ex hac alia ponderante ratione; quod scilicet illa est materia apta in Sacramento Ordinis, quæ habet vim significandi potestatem, quæ traditur ordinato. At per Calicem, & Patenam, etsi non consecrata, facta tamen juxta usum, & formam Ecclesiæ Latinæ, denotatur in eorum traditione Ordinandis Presbyteris potestas, quæ tunc eis confertur. Ergo sunt materia sufficiens. Nec urget obiectum factum à Diana, quod etiam quæcunque Vasa terrea, lignea, & huiusmodi dicerentur materia sufficiens Ordinis Presbyteratus; negatur enim hæc paritas, & hæc consequentia; quia ex eorum Vasorum aspectu non resultat demonstratio facultatis tradendæ in ordinatione pro Eucharistia conficienda; siquidem etsi validè conficeretur in Vasis terreis, ac ligneis, ut erat in usu in primis sæculis Ecclesiæ; attamen in præsentem, cum hæc vasa sint à tanto tempore proscripita, non retinent amplius vim demonstrandi Sacerdotalem potestatem in Eucharistia conficienda, prout habent Calix, & Patena ex argento, & auro ad formam præsentium temporum, quam Ecclesia adhibet. Idcirco hanc opinionem amplectitur Leander de Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 3. qu. 16. Opatovius, & Gesualdus, quos citat, licet non sequatur Diana d. resol. 7. §. 10. in Coordinato.

Secunda Quæstio est, An inaugurandus Sacerdos sit verè ordinatus, si ei porrigatur tangendus Calix vacuus, ac Patena sine hostia? Ad hanc quæstionem concorditer respondent omnes Theologi negativè; ea ratione, quia Concilium

cilium Florentinum in sæpè citato Decreto Eugenii IV. *pro Instruct. Armenor.* expressè enunciavit, Materiam Ordinis Presbyteratus esse *traditionem Calicis cum vino, & Patenæ cum hostia.* Ergo si desit hostia, & vinum, illa Vasa non sunt materia apta illius Ordinis. Ratio rationis est, quia non significant potestatem consecrandi, & transubstantiandi panem in Carnem, & vinum in Sanguinem Christi. Ulteriùs nulla esset differentia inter materiam Ordinis Subdiaconatus, & Ordinis Presbyteratus. Quare Joan. della Cruz in *direct. Conscien. part. 2. de Sacram. Ordin. dub. 2. conclus. 1.* ita scribit: *Materia Sacerdotis est traditio Patenæ cum hostia, & Calicis cum vino; itaut si in Patena non sit hostia triticea, & in Calice vinum vitis, non manet ordinatus.* Idem sentit Ledesma in *Summa tom. 1. de Sacram. Ord. cap. 3. diff. 3.* quibus adscriptur Bissus d. Verb. *Materia Sacramentorum num. 107. §. 99.* ubi hanc ulteriùs reddit rationem: *Necessarium est, quod in Calice sit vinum, & super Patenam hostia; eo quia in Ordinatione Presbyteri non datur potestas consecrandi Calicem, & Patenam: sed panem, & vinum; quocirca solus Calix, & Patena non erunt sufficiens Materia.*

Tertia autem Quæstio difficilior, & magis agitata est, An iniiciendus Sacerdotio sit validè ordinatus, si ei porrigatur Patena cum hostia, sed Calix vacuus sine vino? Vel è contra Calix cum vino, sed Patena vacua, ac sine hostia? Plurimi affirmant. Plurimi negant. Illi, qui affirmativam amplectuntur opinionem, innituntur duobus fundamentis. Uno, quia potestas ad utramque speciem conficiendam est indivisibilis, & una in alia quasi per concomitantiam continetur; unde sicut in una specie reperitur totum Eucharistiæ Sacramentum, quia per concomitantiam in Hostia est Sanguis Christi, & in Calice Sanguis, & Caro; sic potestas, quæ per traditionem unius speciei ad consecrandam illam tribuitur, includit per concomitantiam potestatem ad aliam speciem consecrandam. Ergo quamvis una dumtaxat species porrigatur Ordinando, fit verus Sacerdos ad totam Eucharistiæ conficiendam. Altero, quia ex plurimorum DD. placido validè, etsi non licitè consecrari potest in Missa una species sine altera; imò licitè ex dispensatione Summi Pontificis, juxta id, quod refert Volaterranus lib. 7. *Geographiæ cap. 4.* Onuphrius Panvinus in *Chronico Anno 1490.* & Fagnanus in *cap. Cùm venisset, num. 30. de Sacr. Unct. tom. 2.* videlicet ab Innocentio VIII. fuisse concessum populis Norvegiæ, vitibus, ac vino ob rigidissimam regionis illius frigora carentibus, ut ibi Missa in sola specie panis celebraretur. Ergo similiter potest ordinari Sacerdos per unius speciei tantum traditionem. Ita Henriquez lib. 10. *cap. 6. num. 1.* Bonacina de *Sacram. disp. 8. qu. Umc. punct. 3. num. 2.* Filliucius, Homobonus, & alii apud inordinatum Diam part. 3. *tract. 4. resol. 185.* translata in Coordinatum d. *tom. 3. tract. 5. resol. 13.* in qua adhæret huic opinioni affirmativæ.

Negativa verò opinio communior est, & procedit stipata majori & rationum, & Doctorum numero. Rationes sunt. Primo, quia Concilium Florentinum apertè requirit pro materia utramque speciem panis, & vini cum Patena,

& Calice. Secundo, quia forma, quam profert Episcopus in traditione Calicis, & Patenæ non respicit alterutram partem Materiæ tantum, sed utramque ex æquo. Ergo utraque pars materiæ, & utraque species requiritur ex æquo ad valorem collationis Ordinis Presbyteratus. Tercio, quia Patena cum pane, & Calix cum vino non traduntur divisim, sed simul. Ergo, si gnum est neutram speciem divisam, seu per se solam sufficere ad validitatem Ordinationis. Quarto, quia Forma, seu verba, quæ profert Episcopus in porrectione materiæ significant potestatem offerendi Sacrificii juxta solitum modum, quo offertur in Ecclesia. At modus iste est, ut offeratur, & offerri debeat sub utraque specie panis, & vini. Ergo utraque species debet intervenire in Ordinatione. Quinto, potestas, quæ datur in ordinatione Presbytero est ad consecrandum integrum Eucharistiæ Sacramentum. Sed hæc integritas Sacramenti conficiendi non salvatur in una tantum specie, sed utraque essentialiter requiritur. Ergo etiam utraque materia est necessaria ad prædictam potestatem conferendam. Sexto, hæc potestas ad utramque speciem consecrandam una, & indivisibilis est, sicut unus, & indivisibilis est, character pro utroque munere, & pro utraque consecratione. Igitur dari non potest divisa, seu pro parte, id est pro consecranda specie, quæ porrigitur tantum. Igitur nulla potestas conceditur, si non ambæ species, sed una tantum pro materia Ordinationis porrigatur. Ita argumentatur, & tenent Tannerus, Villalobos, Ledesma, Averfa, Banny, & alii, quos citat Diana, & quibus adhæret, abjurata prima opinione in part. 4. *tract. 4. resol. 119.* nec non in part. 6. *tract. 8. ref. 22.* quæ transferunt in Coordinatum tom. 3. *tract. 5. resol. 14. & 15.* Hanc eandem amplexi sunt Salmanticenses de *Sacram. Ord. tract. 8. cap. 3. num. 47.* & ibi Granados, Philibertus, Gabriel, & alii, quibus ego addo Emin. Card. de Lugo in *Responsis Moralibus lib. 1. dub. 30. num. 6.* prout etiam Gobatus in *Theol. Experim. tract. 8. à num. 98. seqq.* & hi duo ultimi eximii Auctores testantur non semel hanc Quæstionem evenisse in praxi, ob inadvertentiam Magistrorum Cæremoniarum, qui in actu ordinationum exhibuerunt Episcopo Patenam cum hostia; sed Calicem vacuum, sine vino porrigendum, prout porrexit tangendum initiandis; cumque completa ordinatione, & cognita deficientia vini in Calice, magna orta esset disputatio, an forent Presbyteri validè ordinati? Eminent. Card. de Lugo, atque Gobatus scripserunt pro negativa ex rationibus, & Theologis supra pro ea allegatis, ad dentes Presbyteros ita inauguratos esse iterum ordinandos, sub conditione; ne remaneant expositi multis Sacrilegiis, quæ committerent, si nulla existente eorum prima Ordinatione ob deficientiam vini in Calice iisdem ad tangendum porrecto, celebrarent, & absolverent invalidè à peccatis. Imò subdit ibidem Gobatus sub n. 98. & 99. quod si de facto celebrassent non reordinati, & ab aliquo stipendium acceperint pro Missa, ultra peccatum mortale, essent obligati ad restitutionem; setamen in eorum favorem putare, quod in nullam incurrissent suspensionem, aut irregularitatem, tum ob bonam fidem, & opinionem, validæ suæ ordinationis, pro qua stant tot Theologi supra cō-

memo-

memorati, etsi magis probabilis, ac securior opinio sit ista, de nullitate prioris ordinationis, & de ea repetenda; tum quia nullus est canon, seu textus Canonicus, qui in sic ordinatos censuram, aut sic celebrantes irregularitatem infligat. Qua doctrina, & opinione retenta:

Non obstant fundamenta contraria. Non primum, quod in potestate tradita consecrandi speciem exhibitam ordinando ad tangendum, per concomitantiam censeatur data etiam potestas consecrandi speciem, quæ non fuit exhibitæ; ad imitationem utriusque speciei Sacramentalis Eucharisticæ, in alterutra quarum per concomitantiam reperitur & Corpus, & Sanguis Christi. Nam respondetur, in consecratione utriusque speciei Eucharisticæ haberi suas proprias distinctas formas, scilicet verba, quibus tam panis, quam vinum divisim consecratur, & transubstantiatur; ides cum sint duæ consecrationes, promanantes à duabus formis, una subsistit sine altera; & in subsistente reperitur per concomitantiam illa altera, quæ non fuit de per se consecrata. At in ordinatione Presbyterorum unica, & singularis est potestas, quæ iisdem confertur ad consecrandum, & offerendum, & hæc datur eis sub una forma verborum, ut dictum est supra, non sub duabus formis; & ex hoc sequitur, quod si utraque species panis, & vini non detur tangenda Ordinando in Calice, ac Patena simul, & eodem tempore, sed una tantum, nullam recipiat potestatem; cum hæc sit indivisibilis, & incommunicabilis pro divisa, & pro parte; ut latius respondent Salmanticenses d. tract. 8. de Sacram. Ord. cap. 3. num. 48. & propter hanc rationem etiam Barbosa, qui de Potest. Episc. alleg. 18. num. 8. in prima editione illius operis amplexus fuerat in hac questione opinionem affirmativam, in secunda editione ab ea recessit, & huic negativæ adhæsit tamquam probabiliori, & securiori, siquidem datur principaliter potestas Sacerdoti ad sacrificandum; de Sacrificii verò essentia est consecratio utriusque speciei divisa, ac separata, ut alias ostendimus in nostris Decisionibus De Sacrificio Missæ Decif. XXXII. ubi num. 16. advertimus, commentitiæ, ac fabulosam esse assertam dispensationem Pontificiam cum Norvegis de celebranda Missa absque specie vini, & cum sola specie panis, ut notat etiam Suarez in 3. p. D. Thomæ, disp. 43. sect. 4. quia cum alterius speciei deficientia destruat naturam, & essentiam Sacrificii Eucharistici, quod à Christo Domino oblatum fuit in ultima Cœna sub utraque specie ad figurandam realem separationem sui pretiosi Sanguinis faciendam à corpore in ara Crucis in Sacrificio crucis sequentis diei, asserta dispensatio nec facta fuit à Papa, nec fieri potuit. Supposita verò deficientia vini in Norvegia ob excessivam frigora non subsistit, quia quod natura ibi non reddit, navigatio continua ex aliis regionibus supplet, & quod Sol non generat, ventus abundanter producit, & sic cesset etiam secundum contrarium fundamentum affirmativæ opinionis.

Quarta Questio, quam Scholastici proponunt circa materiam ordinis Presbyteratus est, An inaugurandus Sacerdos teneatur tangere tam Calicem, quam Patenam? vel sufficiat, si vel tantummodo Patenam tangat? Bissus in Hierurgia dict. Verb. Materia Sacramentorum Doct. Clericali Tom. II. Lib. V.

num. 107. §. 101. ita respondet: Respondeo esse certò probabile, quod tactus Calicis tantum, super quem sit Patena, sufficiat ad validam ordinationem, eò quia in illo casu saltem mediata, tangitur etiam Patena. Et citat Castropalaum ita pariter opinantem part. 4. tract. 27. punct. 4. num. 21. His ego adjungo Dianam in Veteri part. 10. tract. 13. resolut. 50. reposita in Coordinato opere tom. 3. tract. 5. resol. 12. §. 4. ita loquentem: An Ordinandus saltem de necessitate Sacramenti debeat tangere immediate Calicem, simulque Patenam? Respondeo negativè; quia ad valorem Sacerdotii sufficit tangere Calicem, super quem imposita est Patena: nam qui tangit Calicem, censeatur tangere Patenam illi superpositam. Sic Soto, Valentia, Vasquez, Hurtado, Grana-dos, & alii, quos citat, & sequitur Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 6. disp. 3. qu. 25. Confirmari potest hæc responsio Dianæ, & aliorum DD. ex cap. 1. De Consecr. Eccles. vel Altar. in 6. ubi Bonifacius VIII. ait, si Cæmeterium; qui sit contiguum Ecclesiæ, & hæc polluat, censeatur pollutum etiam Cæmeterium; quia hoc censeatur idem cum Ecclesia. Ac per l. Vulgaris 21. ff. de furtis in illis verbis: Nam & qui alicujus tetigit, inquit Trebatius, totum eum videri tetigisse. Et qui vult accipere possessionem fundi, non tenetur totum fundum deambulare, sed satis est, si intret in angulo, l. Possideri, ff. de Acquiren. Posses. Glossa in l. Restituta 32. Verb. earum, in fin. ff. ad Trebellian. Idcirco cum Patena sit Calici superposita, & licet sint duò Instrumenta, in illa actione reputantur quasi quid unum; qui tangit Calicem, censeatur tangere etiam Patenam, sicque absque ullo scrupulo ordinandus habetur pro verè ordinato. Hic autem laudanda est solertia Magistrorum Cæremoniarum nostrorum temporum; qui inservientes Pontificibus in collatione Sacri Presbyteratus Ordinis, dum ab ipsis traditur Patena cum Calice tangendo ab iniciandis, qui tunc post unctionem manuum, eas habent ligatas simul cum Sudariolo palmam ad palmam; intrare faciunt Patenam super Calice stantem inter eorum iniciandorum digitos medium, ac annularem usque ad easdem palmas manuum; & ita fit, ut inferioribus digitis annulari, & auriculari tangant Calicem, superioribus verò indice, ac medio Patenam eodem tempore contingant; proferente interim Episcopo verba formæ, Accipe potestatem offerendi Sacrificium &c. prout in Pontificali; & juxta hanc praxim absque ulla difficultate fit contactus Calicis, nec non Patenæ super eo impositæ utraque manu ordinandi

Quinta subsequens Questio est, an Calicis, ac Patenæ tactus, per inaugurandos Presbyteros faciendus, debent esse physicus, vel sufficiat moralis? Hanc questionem examinavimus supra Decif. VIII. ubi pro utraque opinione fundamenta retulimus; sed elegimus illam, quæ docet, tactum physicum requiri de necessitate Sacramenti, neque sufficere tactum morale; ad eandem itaque Decisionem VIII. recurrat Lector, ubi Doctrinam reperiet excellentium Auctorum nostri temporis P. Thyrsi, Gonzalez, Præpositi Generalis Societatis Jesu; & Joannis Cardenas Theologi ejusdem Societatis, quorum dicta summa decet veneratione recipere.

A 1 2

Sexta

Sexta Quæstio est, Utrum qui ordinatur Presbyter, dum tangit Calicem, ac Patenam super eo stantem, modo prædicto, teneatur etiam tangere Hostiam in eadem Patena collocatam? Respondet Diana Coordinatus in d. tom. 3. tract. 5. resol. 12. §. 3. desumpta ex part. 10. tract. 13. resol. 50. Doctores, quos citat, & me etiam citato sequitur Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 6. disp. 3. qu. 26. dicunt non esse credibile, mortale committere illum, qui immediate Hostiam non tangeret: quia ut bene notat Vasquez, cum Ordinandus habeat tunc manus linteo colligatas, difficile est tangere cum Calice, & Patena etiam ipsam Hostiam, præsertim habenti digitos breviores. Recte itaque dixit Lublinus Verb. Ordo num. 6. in susceptione Ordinis Sacerdotalis, non est tangenda Hostia: nam sicut tradendo Calicem cum vino, non est opus tangi vinum, sed Vas cum vino: ita tradendo Patenam cum Hostia, non est necessarium tangi Hostiam, sed Patenam, in qua est Hostia. Hanc opinionem non solum laudat Gobatus d. tract. 8. num. 105. sed eam docentes allegat Sotum, Valentiam, Palatum, Coninch, Georgium de Rhodes, & alios, quibus adnectere licet Bissum in Hierurgia d. Verb. Materia sacrament. num. 107. §. 101. sic scribentem: Indubitatum est, tactum immediatum Hostiæ non esse necessarium: quia ceterum non minus esset necessarium tangere vinum in Calice.

Septima Quæstio est, An traditio Calicis cum vino, & Patenæ cum pane sit facienda ordinando per Episcopum propriis manibus? Aut sufficiat, si ejusdem Episcopi nutu tradantur ab Assistentibus, vel de mensa accipiantur ab eodem ordinando? Non desunt, qui opinentur, non esse necessarium ad validitatem ordinationis, ut de manibus propriis Episcopi ordinationis procedat prædicta Calicis, ac Patenæ traditio, tum quia ipsa non est à Christo Domino ordinata; tum etiam quia regula est in Jure; quod Qui per alium facit, perinde est, ac si faciat ipsum, cap. Potest. eod. tit. in 6. Et ideo sic censuit Averfa de Sacram. Ord. q. 2. sect. 2. quamvis videatur statim se retractare dicendo, quod talis ordinatio esset satis dubia: Quapropter contrarium est omnino tenendum; & absolute dicendum, quod ad validitatem ordinationis Presbyteri, oportet ut Episcopus propriis manibus ei tangendum porrigat Calicem cum vino, & Patenam cum pane. Ratio præcipua est, quia in Sacramentis in usu consistentibus applicatio materiæ est facienda à Ministro conficiente ipsum Sacramentum, ut patet in Baptismo, in quo Aqua est infundenda ab illo, qui baptizat; in qua Unctio cum Chrismate est facienda ab Episcopo, qui confirmat, & in Extrema Unctione, in qua Unctiones cum Oleo Sancto provenire debent à manu Sacerdotis illud Sacramentum ministrantis. Ergo idem est sentiendum in Sacramento Ordinis, quod est Sacramentum consistentens in usu. Ulterius materia Sacramenti Ordinis est porrigenda ab illo, qui est proprius hujus Sacramenti Minister. Sed talis est Episcopus, præcipue in Ordine Presbyteratus, qui à nemine inferiore conferri potest, ut probatum est supra Decis. XXXII. num. 52. Ergo à

solo Episcopo, & per ejus manus Calix, & Patena sunt Ordinando ad tangendum porrigendi. Ita docet Diana Coordinatus d. tom. 3. tract. 5. resol. 5. desumpta ex part. 10. tract. 15. resol. 20. ubi §. 2. numerat innumeros Theologos ita tenentes, inter quos Lambertum de Sacram. Ord. art. 8. num. 4. quibus præter S. Thomam in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. addere licet ex Canonistis Navarum conf. 3. de Sacram. non iteran. Piascium in Praxi Episc. part. 1. cap. 1. n. 51. Vers. Traditio. Et Pacem Jordanum to. 1. lib. 3. tit. 6. n. 468. ubi in puncto allegat textum in cap. Subdiaconus dist. 33. qui licet loquatur de traditione Calicis vacui cum Patena in Subdiaconorum ordinatione, facit argumentum indissolubile etiam in casu nostro, ait enim: Subdiaconus cum ordinatur, quia manus impositionem non accipit, Patenam de Manu Episcopi accipiat vacuum, & Calicem vacuum. Si igitur de manu Episcopi, non de Manu assistentium, neque à seipso de mensa. Hinc Diana in supracit. resol. 7. §. 6. narrat Summum Pontificem Clementem VIII. decrevisse, esse reordinandos sub conditione nonnullos Clericos, quibus in eorum ordinatione Instrumenta non fuerant tradita ab Episcopo Sagiensi per seipsum. Sagiensis Civitas, quæ & Sagi-gium dicitur, vulgo autem Jeez, est Urbs Episcopalis Gallix Celticæ in Normannia sub Archiepiscopo Rhotomagensi, ut notat Ferrarius in Lexic. Geographic. Verb. Sagium.

Octava Quæstio versatur in decidendo, an validæ sit ordinatio Presbyteri, qui non tetigit Calicem, & Patenam sibi ab Episcopo porrectam, eo tempore, quo Episcopus verba formæ proferebat, sed paulò ante, vel paulò post? Et videtur respondendum vel invalidam, vel valde dubiam esse prædictam ordinationem, attenda doctrina Cajetani in opuscul. tract. 26. Sylvestri in Verb. Unctio §. 7. & ibi etiam Paludan. nec non Navarri in Manuali cap. 22. n. 17. dicentium in Sacramento Ordinis Physicam conjunctionem formæ cum traditione Instrumentorum esse essentialem, & necessariam pro validitate Sacramenti; & pro hac opinione facere videtur auctoritas Libri Pontificalis, qui in Presbyterorum ordinatione ita loquitur: Cuppam Calicis, & Patenam simul tangant (Presbyterandi) Pontifice singulis dicente, Accipe potestatem &c. Si Pontifice dicente; ergo non antequam dicat, vel postquam dixerit.

Nihilominus in casu hujus Quæstionis ordinationem fuisse validam tenent communiter Theologi Sà, Henriquez, Bonacina, Layman, quos citat, & sequitur Gobatus d. tract. 8. de Sacram. Ord. num. 114. & in puncto scripserunt Brognolus in Speculo Cleric. tract. 16. cap. 10. num. 6. Castropalaus tract. 72. punct. 4. num. 20. Et Eminentiss. Card. de Lugo in Responsis Moralibus lib. 1. dub. 33. per totum, in quo examinat hanc quæstionem, & pluribus argumentis, ac eruditionibus eam exornat; narrans inter ceteras, Patrem Aloysium de Alcazar doctissimum in Apocalypsin Interpretem se ita de facto fuisse ordinatum Sacerdotem, nec potuisse Episcopum adduci, ut iterum sub conditione formam repeteret, & materiam porrigeret, constanter asseverans, id sine ullo prorsus fundamento exigi. Ratio hujus opinionis est, quia sicut in aliis Sacramentis, ita in Sacramento Ordinis non exigitur

tur de essentia similitudo mathematica materiae, & 20 formae, sed sufficit moralis, quae talis esse censetur, quando parum ante prolationem verborum vel parum post inaugurandus Sacerdos tangit Calicem, ac Patenam sibi ab Episcopo porrectam. Concedit tamen Card. de Lugo d. dub. 33. num. 5. quod possit Episcopus absque peccato repetere ordinationem praedictam sub conditione ad maiorem quietem, & securitatem ordinati; quod etiam scribit Gobatus d. tract. 8. num. 209. à studiosis legendus. Bissius tamen d. Verb. Materia Sacram. num. 107. §. 102. ita concludit: Probabilissimum puto, esse validam, imò etiam licitam ordinationem, licet forma proferatur ante, vel post contactum, dummodo tamen inter contactum, & formae prolationem, mora temporis non intercedat, ut moraliter Materia, & Forma videantur conjunctae. Basseus Verb. Ordo. num. 9.

Circa verò Formam duae notandae sunt difficultates in hac ordinatione Presbyteri. Una 21 est, an sit reputanda valida, si Episcopus ita dicat: *Accipe potestatem offerre Sacrificium in Ecclesia Dei &c.* Hanc promovet Nicolius in scol. Verb. Ordo num. 1. & circa eam plura differit; sed resolvit, ordinationem esse validam ex plurium Theologorum consensu, quia error in latinitate non mutat sensum, & non vitiat formam. cap. Retulerunt, 86. de Consecr. dist. 4. Altera difficultas est, quid dicendum; si Episcopus Manum imposuisset super caput inaugurandi Presbyteri; sed cum difficulter ob oculorum imperfectionem legere posset verba formae, Sacerdos unus Assistens eam alta voce protulisset, dicendo: *Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata &c.* Respondet, nullam fuisse hanc ordinationem Diana Coordinatus tom. 1. tract. 1. resol. 66. §. 3. desumpta ex veteri part. 5. tract. 3. resol. 26. sed nullum citat Auctorem. Porro ita legitur decisum in cap. Ex Epistola, & in cap. Quorundam, 23. dist. Ea ratione, quia sicut Materia est porrigenda per ipsum Episcopum, ut probatum est supra num. 17. ita Verba formae sunt ab eodem Episcopo proferenda.

Corollarii loco referendus est casus, quem contigisse in sua patria narrat Gobatus d. tract. 8. num. 119. videlicet de quodam Diacono ad Presbyteratus Ordinem ascendente: qui in actu Sacrae Ordinationis cum aliis pluribus, post contactum Calicis cum vino, & Patenae cum Hostia ab Episcopo sibi porrectorum, gravibus corporis doloribus correptus, finem sacrae actionis non valens expectare, ab Ecclesia discessit, antequam ultimam impositionem Manuum cum 23 forma *Accipe Spiritum Sanctum &c.* ab ordinatore reciperet. Ex hoc casu non ficto, sed facto, colligit Gobatus ubi supr. ac num. 120. & seqq. notabilia infra scripta. 1. Quod si sic Semiordinatus Missam deinde celebrasset, validè Eucharistiam, consecrasset, & obtulisset. 2. Sic celebrando non peccasset de Jure Divino, quia potestas consecrandi, & offerendi non pendet à potestate dimittendi peccata, quam non habebat; sed peccasset de Jure Ecclesiastico, quia prius supplendum erat id, quod omiserat in ordinatione juxta textum in cap. Pastoralis, de Sacram. non reiteran. 3. Mortalissimè peccasset, si aliquem absolvisset à peccatis, quia probabilior opinio est, quod tunc conferatur potestas adfol-

vendi à peccatis, quando Episcopus Manus imponendo dicit: *Accipe Spiritum Sanctum, cui remiseris peccata &c.* ut ostendimus supra in antecedenti Decif. XXXII. numer. 39. & 40. 4. Idcirco obligatum fuisse antedictum Semipresbyterum petere supplementum suae ordinationis; quod illi potuisset impertiri vel eodem die Sabbatina quatuor temporum, vel Dominica sequenti; nam ordinatione illa Sabbatina de jure, si iusta causa subsit, protrahi potest ad sequentem diem Dominicum, etiam non servato jejuniò, quia illa Manuum impositio cum forma *Accipe Spiritum Sanctum &c.* regulariter fit in Missa ab Episcopo post sumptam Calicis ablutionem, & sic fracto naturali jejuniò. 5. Quod si ordinandus ille passus esset deliquium tempore ordinationis post traditionem Calicis cum Patena, & perdurasset in illo usque dum Episcopus faceret aliis ordinandis impositionem Manuum, & eis daret potestatem absolvendi, potuisset ipsemet Episcopus imponere manus & eandem impertiri huic Ordinando in deliquio, & extra mentem existenti; siquidem perdurabat in eo voluntas suscipiendi integrum Presbyteratus Ordinem; & propositum obtinendi hanc potestatem absolvendi fideles à peccatis per impositionem Manuum Episcopi Ordinantis cum antedicta forma *Accipe Spiritum Sanctum, cui remiseris peccata remittuntur eis, &c.* Hæc omnia etsi diffusè ponit Gobatus ibidem; quæ hic volui summatim referre circa praedictum Casum, qui sicut olim accidit, ita potest in posterum evenire.

DECISIO XXXVI.

ARGUMENTUM.

Sex Presbyterorum Officia recensentur, quæ sunt Eucharistiam consecrare, & Deo offerre, ac fidelibus ministrare. Pœnitentes subditos à peccatis absolvere. Baptismi, ac Extremæ Unctionis Sacramenta præbere. Populum erudire in Lege Dei, ac benedicere. Ad quodcunque horum Ministeriorum plures observationes utilissimæ notantur; & eruditiones scitu dignæ, ac curiosæ traduntur.

SUMMARIUM.

- 1 Officia Presbyterorum propria sunt sex. Et quæ?
- 2 Eucharistiam consecrare, & Deo offerre spectat ad Sacerdotes.
- 3 Missa olim à pluribus Sacerdotibus simul celebrabatur.
- 4 Presbyteri, ac Episcopi in eorum consecratione concelebrant cum Pontifice eos ordinante.
- 5 Graci Presbyteri multi simul eandem Missam celebrant.
- 6 Calix, & Patena olim delati à Presbyteris itinerantibus.
- 7 Olea Sancta, & Eucharistiam portabant secum Sacerdotes in itinere. Et cur?
- 8 Hostia consecrata olim noviter ordinatis daba-